

แนวการพิจารณา

- (1) การกำหนดรายละเอียดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของงานแต่ละตำแหน่ง
- (2) การมอบหมายให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ที่ตรงตามวุฒิ ความถนัด ความสามารถ และประสิทธิภาพ
- (3) การนิเทศ ติดตามและส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานเต็มความสามารถ
- (4) การกำหนดปริมาณงานให้บุคลากรรับผิดชอบพอเหมาะกับตำแหน่งหน้าที่และลักษณะงาน ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ทางการกำหนด

4. การพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนพัฒนาบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

แนวการพิจารณา

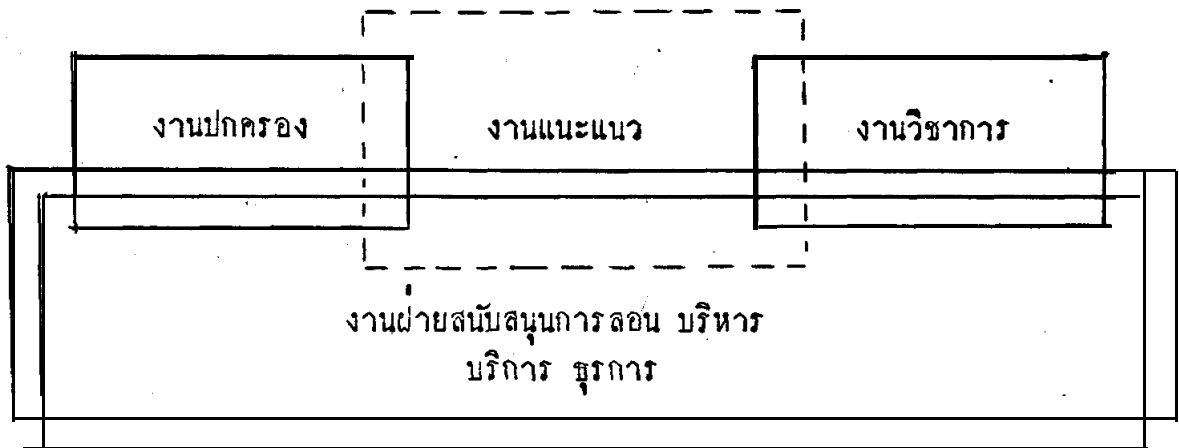
- (1) การจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน
- (2) การจัดให้มีการประชุมปฏิบัติการ และการสัมมนาภายในโรงเรียน
- (3) การส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีโอกาสไปทัศนศึกษา หรือศึกษา และ
ปฏิบัติงานเพิ่มเติม
- (4) การส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วมการอบรมหรือเข้าร่วมประชุม
สัมมนา
- (5) การส่งเสริมให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีโอกาสศึกษาต่อในวิชาที่ตรงกับงานใน
หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ
- (6) การสำรวจและศึกษาความสามารถ ความถนัดของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ และ
การติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับเปลี่ยนแก้ไขทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนตามโอกาส

5. การกำหนดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน

ลักษณะความสัมพันธ์ของหน่วยงานในระบบโรงเรียนนอกจากจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานแล้ว ยังเป็นตัวกำหนดค่าน้ำหนักการประสานงานด้วย

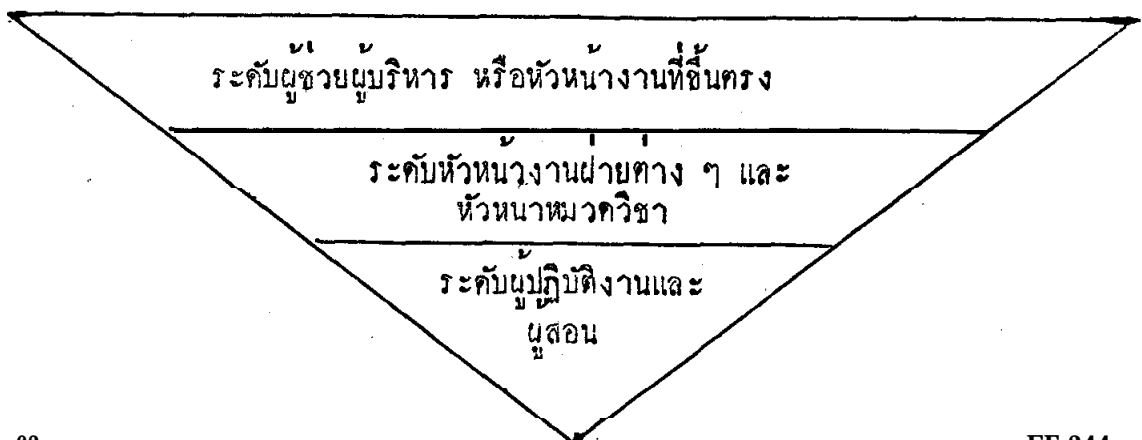
จึงจำเป็นต้องชี้แจงให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเข้าใจตรงกัน ว่าหน่วยงานใด จะต้องมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานไหน เพียงใด มีแนวทางประสานงานร่วมมือกันอย่างไร

ลักษณะความสัมพันธ์ของหน่วยงานในโรงเรียน

จากภาพลักษณะความสัมพันธ์ของหน่วยงานนั้น จะเห็นว่าหน่วยปฏิบัติการแนวหน้า คือ งานปกครอง งานแนะแนว และงานวิชาการ ผู้ปฏิบัติงานในสามฝ่ายนี้ จะต้องทำงาน คลุกคลีกับนักเรียนสูงมาก จะต้องร่วมมือประสานงาน และทำงาน มุ่งส่งเสริมให้นักเรียน ทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพที่แต่ละคนมี และผลักดันให้นักเรียนเคลื่อนไปสู่จุดหมายของ หลักสูตรที่กำหนดไว้

6. ปริมาณความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าสถานศึกษากับบุคลากรในโรงเรียน

ความสัมพันธ์ของหัวหน้าสถานศึกษากับบุคลากรในโรงเรียน หมายถึง สัมพันธภาพของบุคคลในการปฏิบัติงานเท่านั้น หัวหน้าสถานศึกษาควรใช้เวลาในการศึกษาคือ สัมพันธ์กับบุคคลระดับผู้ช่วยผู้บริหารและหัวหน้างานที่ขึ้นตรงให้มากที่สุด ส่วนหัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้างานฝ่ายอื่น ๆ นั้น ปริมาณของความสัมพันธ์จะลดลงไปตามลำดับ

7. การกำหนดแนวทางและอุดมการณ์ของโรงเรียน

กรมสามัญศึกษาจะกำหนดนโยบายมาตรการ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ให้โรงเรียนดำเนินการ โรงเรียนต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการมัธยมศึกษา ปรากฏการศึกษา และหลักการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และในแผนพัฒนาการศึกษา สังคม และวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่วนการเรียนการสอนโรงเรียนต้องดำเนินการตามจุดหมายของหลักสูตร และจุดประสงค์ของรายวิชา ต้องยึดหลักการ จุดหมายและโครงสร้างรายละเอียดประกอบหลักสูตร จะเห็นได้ว่า นโยบายต่าง ๆ กว้างขวาง และไม่ชัดเจน หัวหน้าสถานศึกษาต้องแปลนโยบาย ทำให้กระชับและชัดเจนโดยเลือกเอานโยบาย และมาตรการที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนท้องถิ่น นำมาปฏิบัติเพื่อสนองนโยบาย หรืออาจจะพัฒนาขึ้นมาใหม่ให้กลมกลืนกับสภาพเหตุการณ์ ความเป็น อุดมการณ์ หรือคตินิยม ที่สืบทอดกันมาแต่เดิม

งานกิจกรรมนักเรียน

แนวนโยบายของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2520 โรงเรียนทุกระดับและทุกประเภทต้องถือปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว ดังนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2520

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม ระเบียบ วินัย ความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การคำร้องส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ตลอดจนความเป็นเอกราชความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520"
2. ตั้งแต่วันที่ใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบหรือลักษณะในการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาใด ๆ ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้
3. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 3.1 จะต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาล ในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเจริญ และความมั่นคงของชาติ
 - 3.2 จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 3.3 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง
 - 3.4 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน และครู
 - 3.5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
 - 3.6 จะต้องมิใช่โครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการ และระเบียบข้อบังคับนั้น จะต้องเป็นของสถานศึกษา

- 3.7 นักเรียน นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสามารถ ความถนัดความสนใจ อย่างน้อย 1 กิจกรรม ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
- 3.8 ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู อาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
- 3.9 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้องเป็นบุคคลที่มีจรรยาบรรณอยู่ในสถานศึกษานั้น เว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
- 3.10 การจัดให้มีกิจกรรมเลือกใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ เว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
- 3.11 ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการรับจ่ายเงินหรือพัสดุของอื่น ๆ ให้เป็นการประหยัด และเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ
- 3.12 ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจการใด ๆ ไม่เหมาะสม มีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งภัยอันตรายความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย
4. ให้อธิบดีกรมเจ้าสังกัดสถานศึกษานั้น ๆ เป็นผู้รักษากฎการตามระเบียบนั้น
5. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 29 มีนาคม 2520

(นายวิญญู สาคร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมนักเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra - Curriculum Activities หรือ Out of Class Activities) ที่มีมาแต่เดิม กิจกรรมดังกล่าวจะทำนอกเวลาเรียน นอกชั้นเรียน ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาหลักที่เรียน ต่อมานักการศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนควรได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน จึงจัดให้มีกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน และเรียกกิจกรรมนั้นว่า "กิจกรรมร่วมหลักสูตร หรือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร" กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่จัดให้เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของนักเรียน ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ สามารถนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมดังกล่าวเรียกว่า "กิจกรรมนักเรียน"

แนวคิดในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีดังนี้

1. นักเรียนไปโรงเรียนเพื่อศึกษาหาความรู้ และนำความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข โดยมีโรงเรียนช่วยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
3. นักเรียนที่เรียนดี อาจจะไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตเท่ากับคนที่เรียนไม่ดี
4. การศึกษามีเป้าหมายให้เด็กมีความเจริญในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นคนที่สมบูรณ์
5. เด็กจะมีพลังความคิดและพลังกายอยู่มาก โรงเรียนมีส่วนช่วยให้เด็กใช้พลังเหล่านั้นในทางสร้างสรรค์ เพื่อตัวเด็กและสังคม

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียน

กองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใส ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย
5. เพื่อให้มีความซามซึ่งในคุณค่า ค่างงไว้ ส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัด และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาทางกาย จิตใจ และให้รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม

กิจกรรมนักเรียนแยกออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. กิจกรรมวิชาการ
2. กิจกรรมกีฬา
3. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม
4. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมทั้ง 4 ประเภท ทั้งกล่าวข้างต้นสามารถแยกให้ละเอียดได้ ดังนี้

1. กิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมปกครองกันเอง เช่น สถานักเรียน องค์การนักเรียน เป็นต้น
2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ชุมนุมบำเพ็ญประโยชน์ ชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
3. กิจกรรมทางศาสนา เช่น ชุมนุมยุวพุทธา
4. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น
5. กิจกรรมที่เกี่ยวกับกีฬาและกรีฑา เช่น การแข่งขันกีฬาหรือ กีฬาระหว่างโรงเรียน
6. กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูด และการแสดงละคร เช่น การปาฐกถา โศกนาฏกรรม การแสดงละคร เป็นต้น

7. กิจกรรมเกี่ยวกับคนตรี เช่น ชุมนุมคนตรีไทย คนตรีสากล เป็นต้น
8. กิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมวิทยาศาสตร์
 ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น
9. กิจกรรมเกี่ยวกับความสนใจพิเศษเฉพาะอย่าง เช่น การถ่ายภาพ
 เป็นต้น
10. กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ เช่น การทำหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือประจำปี
 หนังสือรุ่น เป็นต้น
11. กิจกรรมเกี่ยวกับไทม์รูม
12. กิจกรรมเกี่ยวกับทัศนศึกษา
13. กิจกรรมเกี่ยวกับการประชุม เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยาย

ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน
2. ช่วยสร้างเสริมหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น
3. ช่วยในการบริหารโรงเรียน
4. มีส่วนช่วยสังคม

ประโยชน์ต่อนักเรียน

1. นักเรียนได้ทำสิ่งที่ตนต้องการและสนใจ
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีเพื่อนใหม่
3. ทำให้สนใจในการเรียนมากขึ้น
4. ทำให้นักเรียนมีน้ำใจ รักพวกพ้องและรักโรงเรียน
5. ส่งเสริมทั้งสุขภาพกายและใจ
6. ส่งเสริมบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม
7. ส่งเสริมการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น และรู้จักปกครองตนเอง
8. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

9. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน
10. กิจกรรมนักเรียนอาจนำไปสู่อาชีพรองได้

ประโยชน์ต่อการสร้างเสริมหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น

1. ช่อมเสริมประสบการณ์ในชั้นเรียน เช่น การเรียนคณิตศาสตร์ แต่ได้ความรู้เพิ่มเติม จากกิจกรรมของชุมนุมคณิตศาสตร์ก็ได้
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความสามารถ ทลอดจนความสนใจของตนเอง
3. ทำให้บทเรียนมีความหมายขึ้น โดยชุมนุมต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง
4. เปิดโอกาสให้ครูแนะแนวนักเรียนที่มีความต้องการ และสนใจร่วมกันดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ต่อการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน

1. ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่าง นักเรียน ครู และผู้บริหาร
2. ทำให้การประสานงานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ดีขึ้น เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายกิจการนักเรียน
3. ทำให้ครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น
4. กิจกรรมนักเรียนบางประเภท ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เช่น สถานักเรียน

ประโยชน์ต่อสังคม

1. สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน
2. กิจกรรมบางอย่างทำประโยชน์ให้แก่สังคมโดยตรง เช่น ลูกเสือ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผลเสียของกิจกรรม

- การจัดกิจกรรมที่ขาดความรู้และการวางแผนที่ดีอาจทำให้เกิดผลเสียได้ เช่น
1. ทำให้เกิดความแตกแยก โต้แย้ง การแข่งกีฬาดี

2. ถ้านักเรียนร่วมกิจกรรมมากเกินไป ทำให้เสียผลการเรียน
3. ผู้มีโอกาสร่วมกิจกรรมมีน้อย นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสใช้เงินค่ากิจกรรมของตน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ
4. เป็นการเพิ่มภาระให้แก่อาจารย์
5. กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยครูเท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้ในการจัด ผลได้ไม่เท่าผลเสีย บางทีก่อให้เกิดฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อโรงเรียน

หลักเกณฑ์การจัดและการบริหารกิจกรรมนักเรียน

การจัดและการบริหารกิจกรรมนักเรียน แบ่งได้ 5 ส่วน ดังนี้

1. การจัดการ
2. การบริหารและการนิเทศ
3. โปรแกรมกิจกรรมนักเรียน
4. การกำหนดระยะเวลา
5. การวางแผนโปรแกรมกิจกรรม

1. การจัดการ ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1.1 เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
- 1.2 ฝ่ายแนะนำมีหน้าที่แนะนำให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
- 1.3 กิจกรรมนักเรียน รวมทั้งการประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรม

ควรจัดทำเป็นระเบียบถาวร

- 1.4 ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน
- 1.5 ควรคัดเลือกครูอาจารย์ที่มีคุณลักษณะ และมีคุณภาพที่เหมาะสม
- 1.6 ภาระกิจของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาระกิจรวม (work load) ของครู

1.7 กิจกรรมที่จัดควรทำให้ ครู อาจารย์ที่ปรึกษา รู้สึกว่าตัวเองเป็นอิสระจากการบีบบังคับขององค์การหรือชุมชนภายนอก

2. การบริหารและการนิเทศ ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.1 คณะกรรมการวางแผนกิจกรรมนักเรียน ควรประกอบด้วยตัวแทนกลุ่มบุคคลที่สนใจในกิจกรรมนักเรียน

2.2 หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนักเรียน

2.3 การบริหารกิจกรรมนักเรียน ควรให้สมดุลย์กันระหว่างกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมที่มีใช้กีฬา

2.4 กิจกรรมนักเรียนควรได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเพียงพอ

2.5 นักเรียนควรมีส่วนรับรู้ในการรับจ่ายและการทำบัญชี

2.6 การประเมินผลกิจกรรมนักเรียน ควรทำอย่างมีระบบ และมีความต่อเนื่อง

3. โปรแกรมกิจกรรมนักเรียน ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้

3.1 ควรระบุจุดประสงค์ของกิจกรรมแต่ละอย่างให้ชัดเจนเพื่อสะดวกในการประเมินผล

3.2 ควรจัดโปรแกรมให้เหมาะสมและจัดกิจกรรมหลาย ๆ ประเภท (ไม่จัดกิจกรรมอย่างหนึ่งเกินมากกว่าอีกอย่างหนึ่ง) เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัดของแต่ละบุคคล

3.3 การเริ่มกิจกรรมใหม่ ควรมีผู้รับผิดชอบถ่ายทอดการปฏิบัติและคำเนิงาน

3.4 เมื่อสิ้นปีควรขอคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะจากสมาชิกของแต่ละกิจกรรมว่าควรจัดกิจกรรมนี้อีกหรือไม่

4. การกำหนดระยะเวลา ควรพิจารณาหลักเกณฑ์ดังนี้

4.1 กำหนดระยะเวลาทำกิจกรรมให้แน่นอนตายตัวลงไป เช่น เวลา 14.00 - 15.30 น. ของทุกวันอังคาร

4.2 ใช้วิธีการ "Core Programme" คือ การรวมเอากิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมในชั้นเรียนเข้าด้วยกันและจัดเวลาให้เป็นส่วนหนึ่งของเวลาเรียน

4.3 ใช้เวลาหลังหรือก่อนเรียนตามปกติ

5. การวางโปรแกรมกิจกรรม มีหลักเกณฑ์ดังนี้

5.1 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างจริงจัง

5.2 การแข่งขันระหว่างกลุ่ม ควรตั้งอยู่บนรากฐานของประโยชน์ทางการศึกษามากกว่าผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

5.3 จุดประสงค์ของการเข้าร่วมแข่งขัน ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม

5.4 โรงเรียนต้องรับผิดชอบนักเรียนที่เข้าร่วมแข่งขัน

5.5 รางวัลในการเข้าร่วมแข่งขันควรมีคุณค่าเป็นน้ำใจมากกว่าสิ่งของ

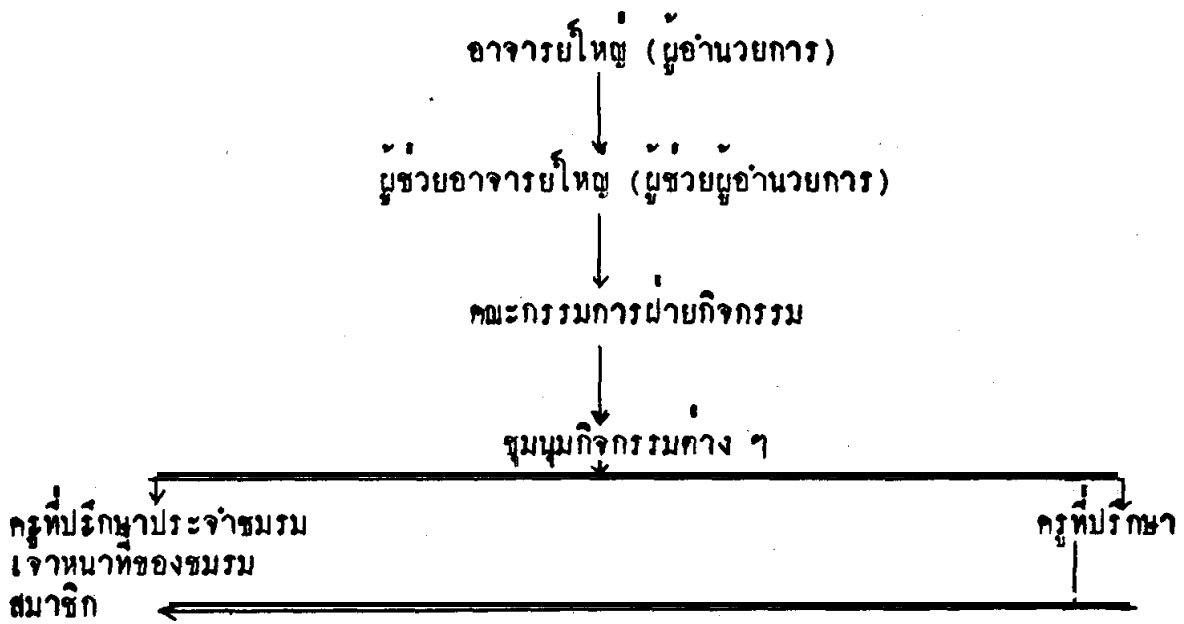
การวางแผนกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนจะประสบความสำเร็จ หรือไม่ขึ้นอยู่กับการวางแผนที่ดี การจัดกิจกรรมนักเรียน ควรมีขั้นดังนี้

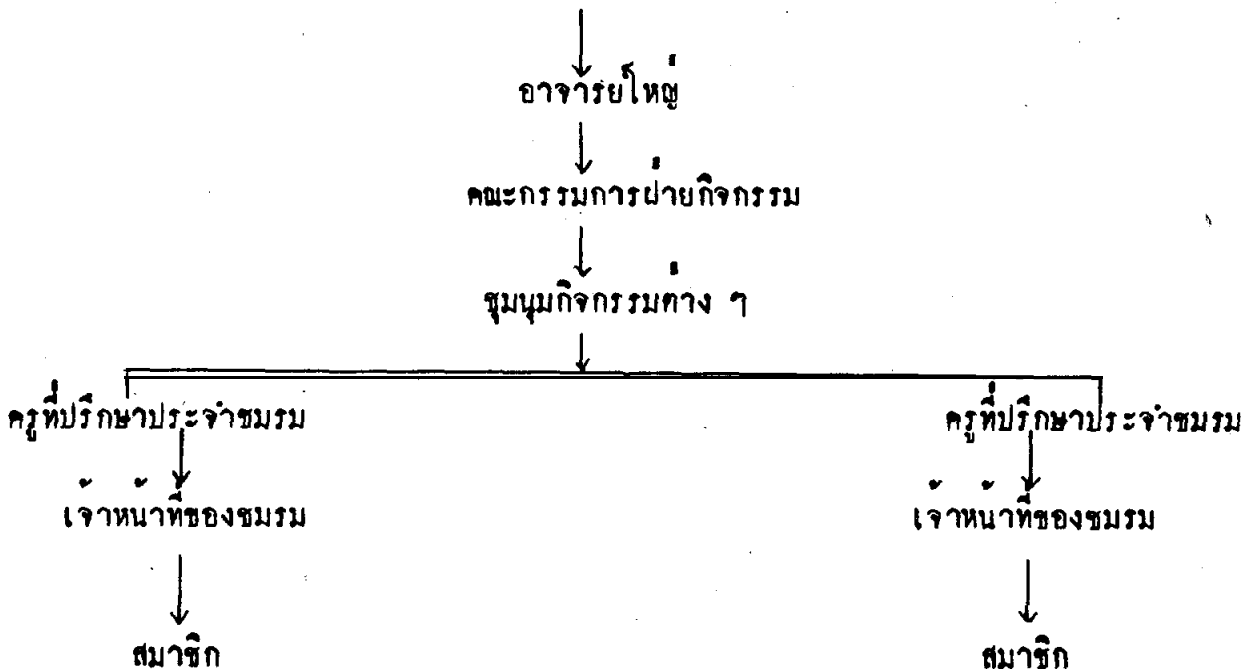
1. รวบรวมปัญหาที่ยังแก้ไขไม่ได้ หรือปัญหาที่แก้ไขได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจ
2. ศึกษาปัญหาให้ได้ว่าปัญหาที่แท้จริงคืออะไร
3. วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลที่คิดว่าข้อมูลที่ไ้มานั้นเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ไ้มาเพียงพอหรือไม่ ข้อมูลใดที่ไม่เกี่ยวข้องให้ตัดทิ้งไป
4. พิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา

การบริหารกิจกรรมนักเรียน

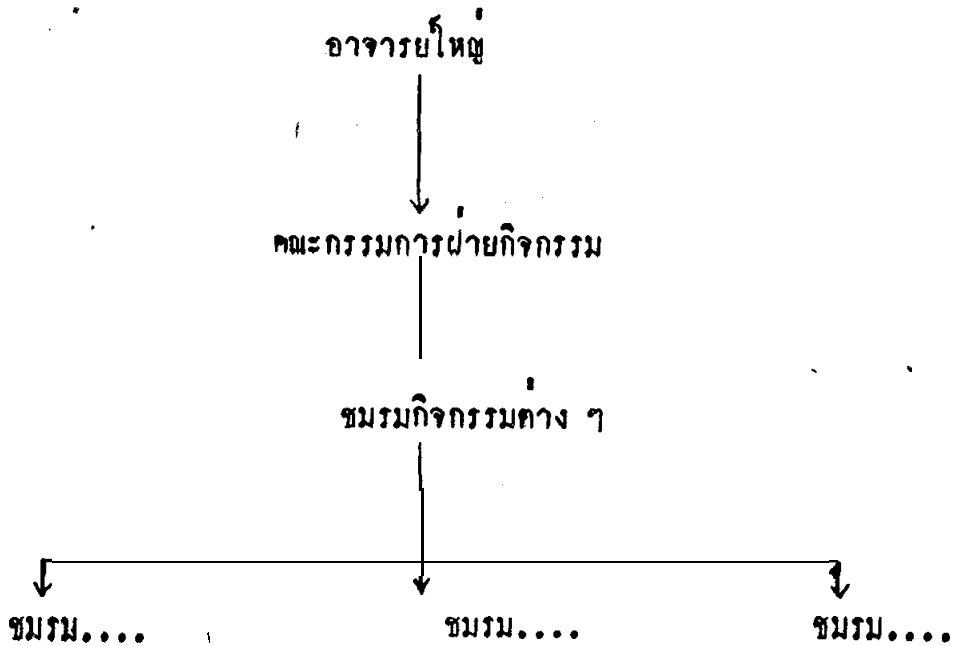
การบริหารกิจกรรมนักเรียนจะต้องมีสายงานและแผนงานดำเนินการอย่างชัดเจน หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอสายงานไว้ ดังนี้

สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่มาก กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสายงานไว้ดังนี้

สำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่มาก กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดสายงานไว้ดังนี้

คุณสมบัติของหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน

1. เหนียวใจทำงาน
2. ทำงานร่วมกับคณะครูและนักเรียนได้ดี
3. เป็นที่เคารพนับถือของครูและนักเรียน
4. สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือได้
5. คุ้นเคยกับนโยบายของสถานศึกษาเรื่องกิจกรรมนักเรียน
6. มีจิตวิทยาในการติดต่อกับผู้ใหญ่
7. นิเทศครูที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนักเรียนได้

หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายกิจกรรม

1. เป็นนักวางแผน (planner) หน้าที่นี้จะต้องเห็นการณ์ไกล วางแผนล่วงหน้า อย่างรอบคอบไม่ใช่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า

2. เป็นผู้ประสานงาน (co-ordinator) ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ เช่น ฝ่ายธุรการ วิชาการ และกลุ่มกิจกรรม

3. เป็นผู้นำ (leader) เป็นผู้นำทั้งด้านประสบการณ์ ความรู้ และการทัศนใจ
หน้าที่ของอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน

1. รับผิดชอบในการวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผลกิจกรรม

2. รับผิดชอบในการเผยแพร่นโยบายของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
นักเรียน

คุณสมบัติของอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะ คุณสมบัติ ของอาจารย์ผู้รับหน้าที่ฝ่ายกิจกรรม
ไว้ดังนี้

1. ทำงานร่วมกับคณะครู และนักเรียนได้ดี

2. เป็นที่เคารพของครู อาจารย์ นักเรียน

3. เพิ่มใจทำงาน

4. สามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูที่ปรึกษาชมรมอื่น ๆ ได้ดี

5. ฐึ้นนโยบายของโรงเรียนเรื่องกิจกรรมรวมหลักสูตร

6. นิเทศครูที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมรวมหลักสูตรอื่น ๆ ได้

7. มีจิตวิทยาในการติดต่อกับผู้ใหญ่

การประเมินผลกิจกรรมนักเรียน

การประเมินผลกิจกรรมนักเรียน มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมนักเรียน มีส่วนช่วยให้เกิดความเจริญแก่โรงเรียนหรือไม่ และมี
ความสัมพันธ์กับการสอนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนเพียงใด

2. กิจกรรมนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่ม
ความรู้จักรับผิดชอบ การรู้จักร่วมมือกันทำงานและส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกรักโรงเรียน
เพียงใด

3. นักเรียนทุกคนได้ร่วมมือในกิจกรรมเพียงใด หลักการเลือกสมาชิกเป็นไปตามหลักประชาธิปไตยหรือไม่
4. ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และให้ความสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพียงใด
5. โรงเรียนได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ หลายชนิดเพื่อสนองความต้องการและสนใจของนักเรียนโดยกว้างขวางหรือไม่
6. โรงเรียนได้เอาใจใส่ปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ หรือไม่

ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

1. โรงเรียนไม่เข้าใจธรรมชาติและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แต่จัดขึ้นเพราะเห็นโรงเรียนอื่นจัด
2. ผู้บริหารขาดความเชื่อในความสามารถของนักเรียน
3. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนไม่ทั่วถึง เพราะถูกจำกัดโดยผลการเรียนและเศรษฐกิจของนักเรียน
4. กิจกรรมที่ทำการแข่งขัน เน้นการแข่งขัน ซึ่งทำให้เกิดผลทางวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมกีฬา
5. องค์การหรือกิจกรรมภายนอก มีบังคับให้จัดกิจกรรมถ้าโรงเรียนไม่จัด จะถูกกำหนดว่าไม่ให้ความร่วมมือ
6. กิจกรรมบางอย่างไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน หรือทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน
7. กิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์กับหลักสูตร และไม่ส่งเสริมหลักสูตร
8. ขาดการประเมินผลกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
9. ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์หรือมุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น ชื่อเสียง การค้า หรือความดีความชอบจากผู้บริหารเป็นพิเศษ
10. เพิ่มภาระให้ครู
11. สถานที่ไม่พอ
12. กิจกรรมบางอย่างอาจมีการเมืองเข้าแทรก

การแนะแนว (Guidance Service)

การแนะแนว หมายถึง การจัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักช่วยตัวเอง รู้จักใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ มีเสรีภาพในการคิดและการกระทำภายในขอบเขตที่เหมาะสม รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

คมเพชร ฉัตรสุภกุล (คมเพชร ฉัตรสุภกุล, 2529 : 142 - 145)
ได้กล่าวถึงการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ดังนี้.-

การแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา (Guidance in the Secondary School)

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานการศึกษาที่ควรจะมีบริการแนะแนวเพื่อช่วยเหลือนักเรียน สังคมปัจจุบันยอมรับว่า นักเรียนในระดับนี้น่าจะได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเด็กกำลังเจริญเติบโตและเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะทำให้นักเรียนไม่สามารถดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้

ความจำเป็นที่ทำให้นักเรียนต้องการการแนะแนว

1. นักเรียนระดับนี้มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ซึ่งอาจจะ เป็นสาเหตุทำให้เกิดการปรับตัวที่บกพร่องไป เช่น ความต้องการที่จะเป็นผู้ใหญ่ ทำให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมจากบุคคลในสังคม เช่น การสูบบุหรี่ เล่นการพนัน เป็นต้น ความจริงนักเรียนก็มีอิสระที่จะกระทำได้ แต่ยังไม่สมควรแก่เวลาที่เขาจะกระทำ ถ้าหากเขาทำงานมีรายได้ด้วยตนเองแล้ว สังคมอาจจะยอมรับพฤติกรรมเช่นนั้นได้ ดังนั้น นักเรียนน่าจะได้รับการแนะแนวจากผู้แนะแนวเพื่อเป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิต

2. นักเรียนอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์อย่างรุนแรง จนได้ชื่อว่า "พายุแฉม" ซึ่งอารมณ์ดังกล่าวแล้วมีผลเสียต่อการควบคุมตนเอง ทำให้เข้ากับคนอื่นไม่ได้ และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ถ้าหากได้รับการแนะแนวจะทำให้ นักเรียนเข้าใจตนเองดีขึ้น พยายามปรับปรุงลักษณะทางอารมณ์ให้ดีขึ้น และสร้างพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดีต่อไป

3. นักเรียนอยู่ในระยะที่จะคงตัดสินใจเลือกการศึกษาชั้นสูง การเรียนในระดับนี้มีความสำคัญมาก อาจจะมีใครสักคนจะเรียนต่ออะไร อย่างไรก็ตาม นักเรียนเองก็อาจจะไม่สามารถแยกแยะคุณลักษณะของตนเองได้ว่า ควรจะเรียนอะไรจึงจะเหมาะสมที่สุด ครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมจึงมีบทบาทมากในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียน การเลือกเรียนในสายวิชาต่าง ๆ ถ้าการแนะแนวประสบความสำเร็จ หมายความว่านักเรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โอกาสทางการศึกษาต่อไปก็ย่อมจะดีกว่า

4. นักเรียนอยู่ในระยะของการสำรวจโลกแห่งงานอาชีพ การสำรวจอาชีพนั้นอาจจะเป็นไปตามธรรมชาติ กล่าวคือ ได้พบเห็นบุคคลประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งการสำรวจเหล่านี้ไม่เพียงพอกับการที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้แนะแนวอาจจะมีภารกิจให้การแนะแนวอาชีพแก่เด็ก ซึ่งจะ เป็นผลดีอย่างยิ่งต่อการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต อย่างน้อยที่สุดก็รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง

5. นักเรียนมัธยมศึกษาได้รับอิทธิพลจากสังคมซึ่งกำลังมีการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันนี้นักเรียนเป็นจำนวนมากปฏิบัติตนเหมือนชาวตะวันตกมากขึ้น ทุกคนรู้สึกว่าคุณเองน่าจะมีเสรีภาพในการแสดงตนตามความต้องการ แม้แต่เรื่องที่สังคมไทยไม่ยอมรับในอดีต ปัจจุบันนี้กลับกลายเป็นเรื่องธรรมดา ดังนั้น นักเรียนมัศึกษาน่าจะได้มีการแนะแนว เพื่อให้สามารถปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน สามารถแสดงพฤติกรรมอย่างปรานีประนีประนอมระหว่างความต้องการของตนและวัฒนธรรมไทย

แนวความคิดเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียนมัธยม (Concept of Secondary School Guidance) แนวความคิดในการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมนั้นมีหลายประการ องค์ประกอบที่สำคัญที่น่าสนใจมีดังต่อไปนี้

1. การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในบางครั้งถึงกับกล่าวว่า การแนะแนวคือการศึกษา และการศึกษาคือการแนะแนว
2. การแนะแนวให้บริการเพิ่มเติมแก่นักเรียน โดยปกติอาจจะมีกิจกรรมบางประการที่ให้บริการแก่นักเรียนอยู่แล้ว ดังนั้น การแนะแนวจึงเป็นส่วนหนึ่งของการให้บริการเพิ่มเติม

3. การแนะแนวเป็นการช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมการปรับตัวให้ดีขึ้น
ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์โลกก็ตาม

4. การแนะแนวเป็นการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการตัดสินใจแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นในชีวิต

5. การแนะแนวเป็นกระบวนการในการรักษา โดยนำเอาเทคนิคต่าง ๆ
มาใช้ในการวิเคราะห์บุคคลแต่ละคน

จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา (Objective of Guidance
in the Secondary School) จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่าง
ไปจากโรงเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ เพราะนักเรียนมีความแตกต่างทั้งด้านอายุ และ
วุฒิภาวะอื่น ๆ อาจสรุปจุดมุ่งหมายได้สั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพราะระยะนี้เป็น
ระยะที่นักเรียนกำลังมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก จึงควรส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ในทางที่ดี เช่น ให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงขึ้น ให้ความงอกงามทางด้านสติปัญญา
ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เป็นต้น

2. ส่งเสริมการวางแผนในชีวิต วัยรุ่นเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างเด็ก
และการก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากเขามีการวางแผนที่ดีย่อมจะทำให้ชีวิตในอนาคต
ประสบความสำเร็จ สามารถดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมได้ แม้จะมีปัญหาและอุปสรรค
ก็สามารถแก้ไขได้เป็นอย่างดี

3. ส่งเสริมให้ผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นกับตนเอง ทั้งนี้
หมายความว่าอาจจะขอรับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นน้อยลงไปตามลำดับ แต่อย่างไร
ก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าจะไม่ทงขอความช่วยเหลือจากใครเลย เพราะในบางกรณีนั้น
นักเรียนเองก็ยังมีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เมื่อมีปัญหามากก็อาจจะทงชวนขอความช่วยเหลือ
ช่วยเหลือจากคนอื่น ๆ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา

การจับบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป
มักจะมีการจับบริการแนะแนว โดยมีกแนวทางจากการจับบริการแนะแนวที่สำคัญหาบริการ

คือ บริการสำรวจเด็กเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวาง
ตัวบุคคล และบริการติดตามผล แต่โรงเรียนจะจัดบริการอะไรได้บ้างนั้นขึ้นอยู่กับบุคลากร
ในโรงเรียนว่ามีจำนวนเท่าใด แต่ละคนมีความสามารถในการดำเนินงานอะไรบาง
ในบางโรงเรียนอาจจะเปิดบริการเฉพาะการให้คำปรึกษา และบริการสนเทศเท่านั้น
ทั้งนี้สรุปแล้วแต่ความเหมาะสม แต่กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในโรงเรียนมัธยมมีมากมาย
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การจัดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ บางครั้งจะรวมถึงการปฐมนิเทศ
ผู้ปกครองด้วย ทั้งนี้เพื่อให้มีการรับรู้ เรื่องของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ
2. การจัดปัจฉิมนิเทศ กิจกรรมนี้มักจะกระทำกันทุกโรงเรียน โดยพยายาม
จะจัดให้ขอสนทนากับนักเรียนทุกคน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จะไป
ประสบในอนาคต
3. การจัดป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการประชาสัมพันธ์ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการ
เสริมสร้างบุคลิกภาพ เป็นต้น และกิจกรรมนี้เป็นที่นิยมจัดกันในโรงเรียน
4. การเชิญวิทยากรมาปาฐกถา อภิปราย ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนฟัง
เช่น การอภิปรายเรื่องสุขภาพจิต การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ
5. การให้คำปรึกษา เป็นบริการที่สำคัญมาก มุ่งให้ความช่วยเหลือนักเรียน
ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การคบเพื่อน ปัญหาครอบครัว เป็นต้น
6. กิจกรรมโสมรุม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีอาจารย์ที่คอยดูแล
ให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด มีความสัมพันธ์ที่ครูสอนทั่วไป
7. การจัดทำระเบียบสะสม เป็นการเก็บข้อมูลของนักเรียนทุกคนเพื่อนำมา
เป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา เช่น การพิจารณาสายการเรียน
อาจจะของกู่ผลการเรียนประกอบ

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการแนะแนวอาชีพอีกหลายประเภทซึ่งมิได้นำมา
บรรยายไว้ในที่นี้ แต่อย่างไรก็ตาม ขอให้เข้าใจว่าการจัดกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับความ
เหมาะสมของแต่ละแห่ง ผู้แนะแนวจะคงพิจารณา

ได้กล่าวถึงบริการแนะแนวที่ควรจัดในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ไว้ว่า

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระยะที่จะต้องตัดสินใจ เช่น การเลือกหลักสูตรการเรียนเลือกศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพ เป็นต้น โรงเรียนจำเป็นต้องจัดบริการแนะแนวเพื่อช่วยนักเรียนให้สามารถตัดสินใจได้เหมาะสม และถูกต้องที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนแบบใช้หลักสูตรกว้างซึ่งเปิดวิชาชีพให้เด็กเรียนด้วยบริการแนะแนวเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการจัดเด็กเข้าเรียนวิชาชีพอย่างยิ่ง ยิ่งกว่านั้นเด็กระดับนี้เป็นเด็กวัยรุ่นประสบปัญหาในการปรับตัวมากกว่าวัยอื่น เช่น ปรับตัวเข้ากับตัวเอง ปรับตัวเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ ของการความช่วยเหลือมาก

บริการที่ควรจัดให้

1. การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้โดยรวดเร็ว
2. การรวบรวมรายละเอียดของนักเรียน และบันทึกไว้ในระเบียบสะสม
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อช่วยส่งเสริมความเจริญของงานและ

บุคลิกภาพของนักเรียน

4. กิจกรรม Home-Room เนื่องจากภาระการสอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษามักจะให้เด็กเรียนแยกไปเรียนตามห้องเรียนวิชาต่าง ๆ เด็กจึงขาดความอบอุ่น และไม่มีใครดูแลใกล้ชิด มีปัญหาที่ไม่ทราบจะปรึกษาใคร จึงควรอย่างยิ่งที่จะจัดเวลาสำหรับกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้พบกับครูจะช่วยให้การปกครองได้เป็นอย่างดี

5. การจัดบริการสนเทศ เพื่อให้ข่าวสาร ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งส่วนตัว การศึกษาต่อ และด้านอาชีพ เพราะเด็กกำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อในการศึกษาต่อ และเลือกอาชีพ จะเป็นประโยชน์กับเด็กอย่างยิ่ง

6. บริการให้คำปรึกษา จะช่วยนักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัวได้รับการช่วยเหลือให้สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ สามารถนำตัวเองได้ อย่างไรก็ตามบริการนี้จำเป็นต้องจัดหากครูแนะแนวที่มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาด้วย

7. บริการจัดหาทุนให้นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทางการศึกษา

8. บริการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำ ในระหว่างปิดภาคเรียนเพื่อช่วยให้เด็กได้มีรายได้พิเศษ

ก. ด้านการศึกษา ควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้

- การปรับปรุงตัวในการเรียนระดับอุดมศึกษา
- การเข้าใจ โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรต่าง ๆ
- การเลือกวิชาเอก วิชาโท ให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตน

ข. ด้านอาชีพ ควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้

- รายละเอียดของอาชีพต่าง ๆ ที่นิสิตเลือกเรียน เช่น รายได้ ความก้าวหน้า ฯลฯ
- โอกาสในการประกอบอาชีพต่าง ๆ
- การปรับปรุงตัวให้เข้ากับอาชีพที่นิสิตเลือก

ค. ด้านส่วนตัว ควรเน้นในเรื่องต่อไปนี้

- การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ
- การปรับตัวให้เข้ากับอาจารย์
- การเข้าอยู่หอพักต่าง ๆ
- อื่น ๆ

9. ควรจัดบริการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษาที่มีปัญหา

ส่วนตัว

10. การจัดบริการทุนการศึกษา เพื่อช่วยนิสิตที่ขาดแคลนทุนทรัพย์

11. การจัดบริการจัดหางานให้ทำอาจแยกเป็น

- การทำงานพิเศษในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- การจัดหางานให้นิสิตที่จบการศึกษาแล้ว

12. การติดตามผลนิสิตที่ออกโดยจบการศึกษาตามหลักสูตร และออกไปโดย

ไม่จบการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้จากการติดตามผลมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

การจัด (Organization) เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับโปรแกรม การแนะแนวทั้งไกลแล้วในตัวคน ๆ ว่างานแนะแนวนั้นเป็นงานที่ข้องเกี่ยวกับ บุคคลหลายฝ่าย ทั้งในโรงเรียนซึ่งหมายถึงคณะบุคลากรของโรงเรียนทุกฝ่าย ตลอดจนจนถึงตัวนักเรียนซึ่งเป็นจุดสำคัญของการแนะแนวและบุคคลนอกโรงเรียนหรือชุมชน (community) ซึ่งรวมถึงบิดามารดาหรือผู้ปกครอง นายจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าว จำเป็นจะต้องให้ความร่วมมือและประสานงานกันเป็น อย่างดี อย่างมีระบบตามหน้าที่ของตนแต่ละฝ่าย อนึ่ง งานแนะแนวเป็นงานในด้านการให้ บริการแก่ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะบุคลากรในโรงเรียน เป็นงานที่จำเป็นจะต้อง อาศัยเทคนิคและวิธีการ สถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ บุคลากรทั้งที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง คือ ผู้แนะแนว และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่งานแนะแนว ตามหน้าที่ในสายงานของตน นอกจากนี้ งานแนะแนว ยังเป็นงานที่จำเป็นจะต้องอาศัยการ วางแนวดำเนินงานที่ดี เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น มีระบบ และสอดคล้องเกี่ยวเนื่อง กันไป เพื่อให้งานบรรลุถึงจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพไม่ก้าวถอยกับงานด้านอื่น ๆ ดังนั้น การจัด (organization) บริการแนะแนวจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะ นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว งานแนะแนวจำเป็นจะต้องมีกิจกรรมหลายอย่างซึ่งถ้าไม่จัด ระบบงานให้ดีแล้ว จะก่อให้เกิดความยุ่งยากสับสน เกิดความขัดแย้ง ขุ่นเคืองใจกันใน ระหว่างบุคลากรอื่น ๆ กับฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน แต่ในทางตรงข้าม ถ้าได้จัดบริการ แนะแนว ให้มีรูปของระบบงานที่ดี มีคุณค่าของงานการจัดและดำเนินงานโรงเรียน ต่อบุคลากร ทุกฝ่ายในโรงเรียน โดยเฉพาะก่อนนักเรียนต้องมีการประสานงานกันในแต่ละฝ่ายอย่างมี ระบบ และให้แต่ละฝ่ายมีความเข้าใจในงานที่เขาจะเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ซึ่งรวมถึงมองเห็นคุณค่าและจุดหมายปลายทางของงานนั้น ๆ ตลอดจนทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบที่เขาจะต้องทำในฐานะที่เป็นบุคลากรคนหนึ่งของโรงเรียนมิใช่เป็น งานพิเศษที่ฝ่ายแนะแนวนำมาเพิ่มให้แก่เขา

สมศักดิ์ ศรีมานิชน์ (สมศักดิ์ ศรีมานิชน์, 2524 : 183 - 184)

ได้กล่าวถึงการบริหารงานแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ไว้ดังนี้.-

หลักสูตรมัธยม พ.ศ. 2521 เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและกว้างขวาง เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความต้องการ โรงเรียนจะบริหารหลักสูตรใหม่นี้ ให้เป็นไปตามหลักการและเป้าหมายใ้ก่อนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย การแนะแนวทั้งในค่านิยมและการบริการ และเป็นที่ยึดถืออย่างยิ่งที่หลักสูตรนี้ สอดคล้อง กับการแนะแนวเป็นอย่างยิ่ง จึงจะยกความสัมพันธ์ที่สำคัญบางประการมาแสดง

การแนะแนว	หลักสูตรใหม่
<u>ปรัชญาการแนะแนว</u>	
1. ยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคล	1. จัดวิชาเลือกให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด และความสามารถของแต่ละคน
2. เคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์ ยอมรับในคุณค่าและศักยภาพของแต่ละบุคคล	2. หลักสูตรนี้ยอมรับความสามารถแต่ละคนของนักเรียน ไม่ถือว่าวิชาใดมีความสำคัญมากกว่า หรือยกย่องคนที่เรียนเก่งในทางวิชาการเท่านั้น สามารถความถนัดของแต่ละบุคคล ให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
3. สังคมจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3. หลักสูตรนี้คำนึงถึงประโยชน์ของท้องถิ่นและหันไปพึ่งแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อปรับปรุงชุมชน

การแนะแนว	หลักสูตรใหม่
<p>หลักการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่บังคับ แต่ช่วยให้บุคคลเลือกเป็น ทัศนคติใจอย่างฉลาด 2. มุ่งพัฒนาทุกด้าน ไม่เฉพาะด้านใด ด้านหนึ่ง 3. ยึดเด็กเป็นจุดศูนย์กลาง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตรนี้เปิดโอกาสให้เด็กสำรวจ ตัวเองและทัศนคติเลือกตัวเอง 2. หลักสูตรนี้เน้นการพัฒนาทุกด้านไม่ ว่าด้านวิชาการ วิชาชีพ และการปรับปรุง บุคลิกภาพ นิสัย หรือความประพฤติ 3. หลักสูตรนี้มุ่งสนองความต้องการ ของเด็กไม่ใช่ความต้องการหรือความสะดวก ของผู้จัด
<p>เป้าหมาย</p> <p>เพื่อให้เด็กทัศนคติอย่างฉลาด และปรับตัวให้คมีชีวิตที่ราบรื่น เป็นประโยชน์ ในสังคม</p>	<p>หลักสูตรนี้มุ่งให้เยาวชนเป็นประชากร ที่ฉลาด มีคุณพินิจ ความคิดริเริ่ม มีความ สามารถประพฤติตนได้เหมาะสม เป็นประโยชน์ ต่อประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข</p>

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กรมสามัญศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. การสร้างและรักษาเกียรติประวัติของโรงเรียน

โรงเรียนสร้างและรักษาเกียรติประวัติของโรงเรียนให้เป็นศรีท้าวของชุมชน

แนวการพิจารณา

- (1) การรวบรวมและเผยแพร่ประวัติของโรงเรียน ประวัติผู้อุปการะโรงเรียน ประวัติครู และนักเรียนที่ดีเด่น
- (2) การกำหนดอุดมการณ์ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ และคำนึงถึงความต้องการของชุมชน
- (3) การกำหนดวิธีปฏิบัติที่จะเสริมสร้างคุณธรรม ลักษณะนิสัยและความประพฤติตามอุดมการณ์ของโรงเรียน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ทั้งในด้านการให้บริการหรือความร่วมมือแก่ชุมชน และรับการช่วยเหลือหรือการส่งเสริมจากชุมชน

แนวการพิจารณา

- (1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬา
- (2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการให้แก่ชุมชน เช่น บริการห้องสมุด
จัดกลุ่มสนใจ
- (3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมนันทนาการในชุมชน เช่น คนตรีไทย
- (4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชน เช่น บริการพันธุ์พืช และสัตว์
- (5) การให้บริการในค่านอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์
- (6) การรับความช่วยเหลือและการส่งเสริมค่านต่าง ๆ จากชุมชน เช่น
ทุนการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ บริการสาธารณสุขโลก วัสดุการศึกษา และนักเรียน และ
การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น

3. การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนดำเนินการประชาสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แนวการพิจารณา

(1) การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เช่น การใช้สื่อมวลชน การประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง การรายงาน การพบปะ การเขียนจดหมายติดต่อกัน ฯลฯ

(2) การให้บุคลากรของโรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของชุมชน เช่น งานวัฒนธรรมประเพณี รั้วพิธี ศาลนพิตี งานประจำปี และกิจกรรมสาธารณประโยชน์ในท้องถิ่น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น

โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่นในชุมชน

แนวการพิจารณา

(1) การติดต่อขอความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือแก่หน่วยราชการในท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาล สถานีอนามัย สถานีตำรวจ หน่วยพัฒนาชุมชน หน่วยปราบปรามยาเสพติด หน่วยควบคุมกามโรค ศูนย์สุขภาพจิต ศาลคดีเด็ก และเขาวชนกลาง สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กกลาง ศูนย์เขาวชน ฯลฯ

(2) การติดต่อขอความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือแก่หน่วยงาน หรือองค์การต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น ธนาคาร โรงงานอุตสาหกรรม มูลนิธิ สมาคม สโมสร บริษัท ห้างร้าน ฯลฯ

(3) การติดต่อขอความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือแก่สถาบันศาสนา

5. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่าหรือนักเรียนเก่า

โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่าหรือนักเรียนเก่า

แนวการพิจารณา

- (1) การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าหรือนักเรียนเก่า
- (2) การสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่า หรือนักเรียนเก่า
- (3) การให้ศิษย์เก่าหรือนักเรียนเก่ามีส่วนช่วยเหลือส่งเสริม และให้ความร่วมมือในค้ำต่าง ๆ เช่น งานวิชาการ อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การให้ทุนการศึกษา การให้สวัสดิการครู ภารโรงและนักเรียน การแนะแนวการศึกษา ความร่วมมือในการควบคุมความประพฤติและการพัฒนาจิตใจนักเรียน การส่งเสริมสร้างสรรคความเจริญให้แก่โรงเรียน ฯลฯ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง

แนวการพิจารณา

- (1) การส่งเสริมให้มีคณะกรรมการหรือสมาคม หรือชมรมผู้ปกครองและครู
- (2) การสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาคมหรือชมรมผู้ปกครองและครู
- (3) การให้ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในค้ำต่าง ๆ เช่น งานวิชาการ อาคารสถานที่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การให้ทุนการศึกษา การให้สวัสดิการครู ภารโรงและนักเรียน การแนะแนวการศึกษา ความร่วมมือในการควบคุมความประพฤติและการพัฒนาจิตใจนักเรียน การส่งเสริม สร้างสรรคความเจริญให้แก่โรงเรียน ฯลฯ

7. การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

โรงเรียนมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ร่วมกับชุมชน

แนวการพิจารณา

- (1) การสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ
- (2) การสนับสนุน ส่งเสริมและทุนบำรุงศาสนา
- (3) การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์